

N:o 22.

Ank. till Riksd. kansli den 18 februari 1898, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion angående ändrade bestämmelser i fråga om kungörande af slutting.

Uti en vid sistlidet års riksdag inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 168, hemställde herr K. A. Staaff, att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t måtte anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till mera betryggande bestämmelser i fråga om kungörande af tiden för afslutande af ting.

Till stöd för motionen anförde herr Staaff:

I 2 § kongl. förordningen angående kungörande af tiden för allmänna tingssammanträden i vissa domsagor samt för afslutande af ting den 21 mars 1884 stadgades, att tiden för afslutande af ting, der afslutandet till särskild dag utsättes, skall genom domhafvandens försorg förut kungöras i tingslagets kyrkor.

Då en domhafvande, som hölle ett ting exempelvis i början af februari, ju kunde utsätta tid för samma tings afslutande till hvilken dag och månad, han behagade, under vårens eller försommarens lopp, kunde nyss anförda bestämmelse, som tilläte domhafvanden att inskränka publicerandet af sluttinget till en kungörelse i tingslagets kyrkor söndagen före tingets hållande, tydligen på ett oskäligt sätt betunga de rättsökande eller deras — ofta ej ens å orten vistande — ombud, hvilka

Bih. till Riksd. Prot. 1898. 7 Saml. 11 Häft. (N:o 22.)

icke hade någon annan genom lagstiftningen dem beredd möjlighet att med säkerhet erfara dagen för sluttinget än att söndag på söndag låta efterhöra, om kungörelse i kyrkan skett.

Då man betänkte, att i tvistemål sluttinget utjorde utgångspunkten för den öfver allt lika korta tiden för vads erläggande, och att följaktligen svår rättsförlust kunde följa af ett förbiseende af sluttingstiden, torde det äfven böra erkännas, att bestämmelsen i fråga vore egnad att sätta rättssäkerheten i verklig fara.

Bestämmandet, huruvida ändring lämpligen borde ske på det sätt, att dagen för tingets afslutande tillkännagåfves redan å sjelfva förhandlingsdagarna, eller att det ålades domhufvanden att längre tid än några dagar förut och jemväl i tidningarna kungöra sluttingsdagen eller att till äfventyrs vederbörande hofrätter borde i god tid erhålla under rättelse om densamma eller på ännu något annat sätt, ansåge motionären böra få bero på en blifvande utredning.

Lagutskottet, till hvars behandling ifrågavarande motion hänvisades, afgaf deröfver ett så lydande utlåtande:

»Ehuru några större olägenheter af nu gällande stadgande om kungörande af slutting, såvidt utskottet kunnat erfara, icke hafva uppstått, i det vederbörande domhufvande i allmänhet låtit sig angeläget vara att föranstalta om dylik kungörelses uppläsande i tillräckligt god tid, anser utskottet motionärens hemställan dock förtjena beaktande. Nuvarande lagbestämmelse synes nemligen icke innebära full trygghet för att allmänheten i god tid får kännedom om tiden för tings afslutande, och utskottet har sig bekant, att till följd af långsam postgång fall inträffat, då kungörelse om slutting kommit att uppläsas först en eller ett par dagar före detsamma. Visserligen utgår vadetiden först en vecka efter det domen afkunnats, och vederbörande parter torde därför, äfven om de till följd af kungörelsens sena uppläsande icke hunnit infinna sig till sluttinget, ändock haft tid att bevara sina fatalier, men uppenbart synes vara, att lagstiftaren bör söka förebygga blotta möjligheten deraf, att tiden för sluttingen, låt vara i undantagsfall, på sätt nu omförmäls kungöres så sent, att rättsförluster i följd deraf kunna uppkomma.

Beträffande frågan, huru den ifrågaställda lagändringen bör åvägbringas, vill utskottet såsom sin åsigt framhålla, att något åläggande för domaren att redan å sjelfva förhandlingsdagarna tillkännagifva dagen för tingets afslutande icke är lämpligt eller ändamålsenligt. Först och främst möter härvid det hinder, att tiden för uppsättande af alla de handlingar, som skola å sluttinget föreligga färdiga, icke kan beräknas,

förr än alla förhandlingarne äro afslutade, och att äfven då det icke med bestämdhet kan sägas, hvilken dag arbetet kan blifva färdigt. Extra förrättningar kunna vålla, att arbetet å sjelfva tinget för någon tid måste läggas å sido. I fall domaren därför skulle vara skyldig att, så snart handläggningen af de till ett ting eller tingssammanträde hörande mål och ärenden vore afslutad, underrätta parterna om dagen för sluttinget, skulle han, för att vara säker på att då hafva allt färdigt, nödgas utsätta sluttinget till en långt senare dag än eljest kunde ega rum. Härigenom skulle ofta onödigt dröjsmål vållas för parterna, under det att sluttinget nu, då domaren icke behöfver bestämma dagen för detsamma förr än han kan beräkna, när arbetet med tinget är färdigt, ofta kan hållas långt tidigare.

Något binder mot stadgande af skyldighet för domaren att senast viss kortare tid före sluttinget derom utfärda kungörelse torde deremot ej möta; och äfven synes det böra tagas under öfvervägande, huru vida ej annonsering i lämplig tidning bör om tiden för sluttinget ega rum.

Den närmare utredningen härom torde emellertid lämpligen böra genom Kongl. Maj:ts försorg åvägabringas, och hemställer alltså utskottet, att Riksdagen, i anledning af herr Staaffs ifrågavarande motion, måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t tacktes låta utarbeta och för Riksdagen framlägga förslag till i ofvan angifvet syfte ändrade bestämmelser i fråga om kungörande af tiden för afslutande af ting.»

Denna lagutskottets hemställan blef af Andra Kammaren bifallen, hvaremot Första Kammaren afslog såväl utskottets hemställan som motionärens förslag.

Vid innevarande riksdag har herr Staaff uti en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 168, återupptagit sin ofvanberörda hemställan, dervid i hufvudsak åberopande detsamma, som han sistlidet år till stöd för sin framställning anförde, med bemötande tillika af de skäl, som vid diskussionen inom Första Kammaren åberopades för afslag å utskottets hemställan.

I sistnämnda afseende har motionären bestridt påståendet, att redan gällande stadgande om kungörande af tiden för slutting måste tydas så, att kungörelsen om tingsafslutningen skall meddelas så tidigt, att vederbörande parter må kunna, om de så önska, der inställa sig för att bevaka sin talan; hvarjemte motionären emot påståendet, att den af motionären föreslagna reformen skulle för parterna medföra olägen-

het, derigenom att sluttingen blefve längre undanskjutna, framhållit, att det vore af mindre vikt, när sluttinget hölles, än att det beständigt hölles vid ungefär samma tidpunkt.

Utskottets ståndpunkt i föreliggande fråga är alldeles densamma, som intogs af 1897 års lagutskott. De skäl, som af sistnämnda utskott åberopades för afåtande af skrifvelse i motionens syfte, äro äfven nu för utskottet afgörande, och får utskottet alltså under åberopande af desamma hemställa,

att Riksdagen, i anledning af herr Staafts ifrågasvarande motion, måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till ändrade bestämmelser i fråga om kungörande af tiden för afslutande af ting.

Stockholm den 18 februari 1898.

På lagutskottets vägnar:

CARL B. HASSELROT.

Reservation

af herrar *Hasselrot, Rudebeck, G. Andersson* och *Ölander*, hvilka ansett, att utskottet bort afstyrka bifall till motionen.

Herrar *Fröberg* och *Lundström* hafva begärt få antecknadt, att de icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet.